

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Robert Andersson
0521-60 54 74

BESLUT

2007-12-04

Diarienummer

511-37454-2005

Sida
1(7)

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Sjöbotten i Vänersborgs kommun

Innehåll

Administrativa uppgifter
Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 5. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreservatet Sjöbotten
RegDOS ID	1001300
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Vänersborg
Ungefärlig mittpunkt	332967 – 649387 (SWEREF 99 TM)
Fastigheter och ägare:	Staten genom Naturvårdsverket
Areal (ha):	166,18 ha
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori:	Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori:	Strikt naturreservat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Sjöbotten.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Länsstyrelsen utser Västkuststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

Fridlysning av idegransbeståndet den 22 juni 1956, dnr IIIR 7a 59.

Länsstyrelsen beslutar att detta områdesskydd upphävs när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Skydda ett botaniskt mycket rikt och för faunan betydelsefullt skogsområde med örtrika granskogar, blandskogar med ädellövinslag och områden av naturskogskaraktär.
- Utveckla områdets värde för friluftslivet genom förbättrad tillgänglighet..
- Genom beståndsvårdande åtgärder och naturvårdsbränning restaurera vissa delområden.

Syftet ska tryggas genom att:

- skogen skyddas mot avverkning, frånsett viss skogsskötsel för naturvårdens behov;
- tillgängligheten förbättras genom att parkeringsplats och vandringsled anläggs.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg.
3. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
4. Anordna upplag.
5. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
7. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- Vid reparation av, och underhållsröjningar för, befintliga luftledningar. Markskador ska då undvikas.
- Vid nedgrävning av befintliga luftledningar. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen.
2. Anlägga parkeringsplatser och vandringsleder samt sätta upp informationstavlor och/eller andra anordningar typ eldstäder, toaletter etc
3. Gallring, röjning, slätter och betesdrift i den mån markägaren inte, efter samråd med förvaltaren, själv utför dessa åtgärder.
4. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fäلت vilt med s.k. älgdagare eller motsvarande.
2. Utplantera främmande växt- eller djurart.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet utgör den sydöstra delen av Kroppefjällsområdet och begränsas i söder av sjön Rådaneshöj och i öster av gården Sjöbotten med dess inägor. Växtligheten är präglad av Dalformationens heterogena berggrund vilket innebär att rika ängsgranskogar förekommer växelvis med betydligt magrare vegetationstyper. Den dominerande för området är den örtrika granskogen. Karakteristiskt för området är den rikliga förekomsten av idegran. Inslaget av ädellövträd är på sina håll stort och det finns rikligt med hassel. I branterna är skogen av naturskogskaraktär. Förutom lundväxter som blåsippra och sårhäla förekommer skogssvingel, långsvingel och lundskaftung samt nästrot, skogsnycklar, rödsyssa och uddbräken.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

I naturvårdsprogrammet från 1976 för dåvarande Älvsborgs län har området till stora delar angivits ha högt naturvärde (klass II). Hela Kroppefjäll är av riksintresse för naturvården.

Den s.k. Kroppefjällskommittén, bestående av representanter för länsstyrelsen och berörda kommuner, presenterade 1976 i en rapport förslag till markanvändning och åtgärder för Kroppefjällsområdet. Rapporten utgjorde underlag för kommunernas översiktliga planering och redovisning av den fysiska riksplaneringen beträffande bl a Kroppefjäll. Det nu aktuella naturreservatet var ett av flera områden på Kroppefjäll som föreslogs få reservatsförordnande pga dess stora värde för den vetenskapliga naturvården.

I det ursprungliga förslaget till naturreservat ingick även fastigheten Norra Rådan 1:10. Här befanns vid underhandskontakter med markägaren biotopskydd och naturvårdsavtal som den lämpligaste skyddsformen inom vissa delar. Skogsstyrelsen har ansvarat för skyddet inom denna fastighet. Marken inom föreliggande förslag till naturreservat ägs av staten genom Naturvårdsverket.

I översiktsplanen för Vänersborgs kommun är området angivet som värdefullt för friluftslivet och i rekommendationerna anges att områdets opåverkade karaktär, vad avser, bebyggelse, vägar och ledningar bör behållas.

Ärendets handläggning

Frågan om reservatsbildning inleddes år 1999 i samråd med Skogsvårdsstyrelsen och dåvarande markägaren. Länsstyrelse lät GF-konsult utföra en översiktlig naturinventering av området som var färdig i februari 2002.

Fastigheten Sjöbotten förvärvades av Naturvårdsverket i början av år 2002 och de delar som inte ingick i reservatsförslaget avstyckades och såldes under hösten samma år.

Under 2005 fick dåvarande Skogsvårdsstyrelsen uppdraget att skriva en skötselplan för naturreservatet med utgångspunkt från befintlig skogsbruksplan för området.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Vänersborgs kommun och Skogsstyrelsen vilka i allt väsentligt tillstyrkt reservatsbildningen

SNF, LRF-Väst med flera organisationer har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande. LRF yrkar i sitt yttrande att naturreservatet inte ska omfattas av några inskränkningar i jakträtten beträffande jakt på fågel. Länsstyrelsen anser med stöd av upprättad jaktpolicy att det inte behövs några inskränkningar i jakten inom naturreservatet.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Syftet med Naturreservatet Sjöbotten är att bevara de värdefulla livsmiljöerna örtrik ängsgranskog och blandskog med ädellövinslag samt genom olika åtgärder gynna en ökad andel lövträd och död ved i området.

Inom ramen för miljö kvalitetsmålet, Levande skogar, har regeringen gjort bedömningen att ytterligare 320 000 hektar skogsmark i landet bör skyddas som naturreservat fram till år 2010, räknat från 1998. För Västra Götalands läns del har bedömts att detta motsvarar ca 18 000 ha. Skyddet av skogarna i naturreservatet Sjöbotten utgör ett led i arbetet med att uppnå detta miljö-mål.

De värden som ligger till grund för reservatsbildning utgörs främst av

- stor areal naturskog med tillhörande karaktäristisk fauna och flora;
- stora bestånd av idegran;
- områdets landskapsekologiska värde genom närheten till andra artrika naturskogar vid och på Kroppefjäll.

Området har också särskilda värden för friluftslivet genom områdets storlek och orördhet tillsammans med det intressanta växt- och djurlivet. Detta utgör viktiga förutsättningar för områdets värde för friluftslivet.

En viktig förutsättning för att värdena även på längre sikt ska kunna bevaras eller utvecklas är att skogen lämnas till fri utveckling inom vissa delar medan andra kräver åtgärder för att sen utvecklas mot naturskog med ökande andel lövträd, gamla träd och död ved. Syftet med reservatsbildningen skall

nås genom att området bevaras orört men också att särskilda biotopfrämjande skötselåtgärder utförs i form av gallring, röjning och naturvårdsbränning.

Åtgärder som kan hota områdets naturvärden är t.ex.

- avverkning och andra skogsbruksåtgärder såsom bortforsling av vindfällen, lågor och torrakor
- sönderkörning av fuktiga-blöta markområden
- körning med fordon i bäckraviner
- dikning och andra former av dräneringar
- plockning och insamling av hotade växt- och djurarter
- framdragning av vägar, kraftledningar etc.

För att friluftslivets intressen ska kunna tillgodoses utan att naturvärdena påverkas negativt bör en lämplig vandringsled märkas ut och underhållas.

Ett skydd i form av naturreservat syftar således främst till att förhindra nämnda åtgärder som kan spolia naturvärdena och till att i övrigt genom lämpliga föreskrifter och skötselåtgärder säkra angivna förutsättningar för att värdena ska kunna bevaras.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet Levande skogar.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplýsningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskydds-förordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Väst kuststiftelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i TTEla ortstidning.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Naturvårds-handläggare Robert Andersson har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Bo Åkerström, länsarkitekt Matti Lagerblad och länsjurist Erland Josefson.

Göran Bengtsson

Robert Andersson